

Під час реалізації запланованих змін слід визначити та оцінити можливі перешкоди, які можуть з'явитися на шляху до реалізації змін, та заздалегідь застосувати інструменти подолання можливого опору.

Етап реалізації та оцінки реалізованих змін дозволяє дійти висновку щодо успішності впровадження запланованих змін. На етапі реалізації та регулювання змін важливою є підтримка змін, а саме: інформаційна, комунікаційна, мотиваційна. Інформаційна підтримка передбачає забезпечення повною інформацією щодо змін, своєчасне ознайомлення з проробленою програмою персоналу, із новими зобов'язаннями, технікою та моделями поведінки; навчання персоналу. Комунікаційна складова – підвищення комунікативних компетенцій усіх працівників та керівників підприємств галузі.

Реалізація змін також охоплює створення тимчасової групи, яка повинна займатись впровадженням змни; вибір технології впровадження змін; безпосереднє впровадження змни. Регулювання змін: якщо під час впровадження змін були виявлені порушення, то необхідно встановити причини їх виникнення, повернутися на відповідний етап і усунути помилки.

За умов негативного результату, слід повернутися на етап складання плану змін з подальшим його коригуванням або розробкою кардинально іншого. В разі, якщо результат успішно реалізованої змни зумовив підвищення ефективності роботи галузі, слід перейти до самого початку механізму для підготовки нового проекту змін, що робить запропонований механізм циклічним. Властивість циклічності є важливою умовою механізму управління змінами, адже постійне впровадження змін у промисловості забезпечує ефективність її діяльності, зумовлює безперервний розвиток, підвищує конкурентоспроможність, що на сьогоднішній день є пріоритетним завданням будь-якого виду економічної діяльності.

Висновки

Дотримання запропонованого механізму управління змінами в промисловості дає змогу своєчасної діагностики необхідності проведення змін галузі, оцінки готовності до змін, ретельного планування діяльності підприємств галузі під час трансформацій, своєчасного подолання виникнення можливого опору та проведення ефективного розподілу повноважень між учасниками процесу змін та ринку продукції.

Список використаних джерел

1. Андерсен Б. Бизнес процессы. Инструменты совершенствования / Б. Андерсен. – М.: РИА «Стандарты и качество», 2003. – 272 с.
2. Воронков Д.К. Зміни підприємства: природа, типи, принципи управління / Д. К. Воронков // Економіка. Менеджмент. Підприємництво. Зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. Вип. 16. Ч. II. – Луганськ: СНУ ім. В. Даля, 2006. – С. 37–41.
3. Друкер, П. Ф. Энциклопедия менеджмента: пер. с англ. О. Л. Пелявского / П. Ф. Друкер / под ред. Т. А. Гуреш. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2004. – 432 с.
4. Осовська Г. В. Менеджмент організацій: [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. – К.: Кондор, 2009. – 677 с.
5. Beer M. Cracking the Code of Change / M. Beer, N. Nohria // Harvard Business Review. – 2000. – May 01.
6. Kotter J. P. Leading Change: Why transformation efforts fail / J. P. Kotter // Harvard Business Review. – January 2007.
7. Lewin Kurt. Field Theory in Social Science: Selected Theoretical Papers / Kurt Lewin / Edited by Dorwin Cartwright. – New York: Harper & Row, 1951. – 346 p.
8. Lippitt Gordon L. Visualizing change: model building and the change process / Gordon L. Lippitt. – Published: La Jolla, Calif.: University Associates, 1973. – 370 p.

УДК 330.101

Г.Г. ОСАДЧА,
к.е.н., доцент, Національний університет харчових технологій
О.В. ХАБЕНКО,
студентка, Національний університет харчових технологій

Обліково-аналітичне забезпечення управління основними засобами з метою ефективного їх використання

В процесі дослідження визначено основні складові та сутність обліково-аналітичного забезпечення підприємства основними засобами. Обґрунтовано теоретичні положення та розроблено практичні рекомендації щодо удосконалення обліково-аналітичного забезпечення з метою підвищення ефективності використання основних засобів на підприємствах.

Ключові слова: основні засоби, класифікація основних засобів, первісна вартість основних засобів, знос основних засобів.

А.Г. ОСАДЧАЯ,
к.э.н., доцент, Национальный университет пищевых технологий
Е.В. ХАБЕНКО,
студентка, Национальный университет пищевых технологий

Учетно–аналитическое обеспечение наличия и движения основных средств с целью эффективного их использования

В процессе исследования определены основные составляющие и сущность учетно–аналитического обеспечения предприятия основными средствами. Обоснованы теоретические положения и разработаны практические рекомендации по усовершенствованию учетно–аналитического обеспечения с целью повышения эффективности использования основных средств на предприятиях.

Ключевые слова: основные средства, классификация основных средств, первичная стоимость основных средств, износ основных средств.

H. OSADCHA,
PhD, associate professor, National University of Food Technology
O. KHABENKO,
student, National University of Food Technology

Accounting and analytical support for the presence and movement of fixed assets for the purpose of effective use

The study identified the main components and nature of accounting and analytical support for the enterprise fixed assets. Theoretical provisions and practical recommendations on improvement of accounting and analytical support to improve the efficiency of fixed assets in enterprises.

Keywords: fixed assets, classification of fixed assets, the original value of fixed assets, depreciation.

Постановка проблеми. В умовах сучасної кризи економіки в Україні все більшого значення набувають питання розробки нових підходів до засад управління. Одним з факторів, що стримують його ефективність є відсутність теоретичної, методичної та практичної єдності щодо отримання інформації. У свою чергу, це позначається на якості прийняття рішень. Саме тому існує необхідність удосконалення і практичного впровадження такої системи обліково–аналітичного забезпечення управління активами підприємства, яка б була зорієнтована на вирішення актуальних завдань, щодо ефективності діяльності господарюючого суб'єкта.

Основні засоби відіграють важливу роль не тільки на підприємствах, на яких їх використовують, але і в економіці в цілому. Вони складають важливу частину активів підприємства, зайнятих в багатьох сферах підприємницької діяльності. Інформація про них має велике значення для характеристики фінансового стану та результатів діяльності підприємства. До неї належить рівень забезпечення основними засобами, ефективність їх використання, ступінь зносу, правильність оцінки, тощо. Великого значення набувають питання ефективного використання та збереження основних засобів, їх списання, а також відображення в обліку наявності та руху основних засобів.

Необхідність проведення дослідження полягає в тому, що раціональна експлуатація основних засобів є важливим чинником оптимізації собівартості продукції, робіт, послуг та оподаткування підприємства, що

безпосередньо впливає на загальний кінцевий результат діяльності.

Метою написання **статті** є наукове обґрунтування теоретичних положень та розробка практичних рекомендацій з удосконалення обліку й аналізу основних засобів на підприємствах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У дослідженнях питань формування та відтворення основних засобів зробили вагомий внесок такі вчені як: В.В. Адамчук, М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Гуцаленко, Н.Л. Жук, М.Ю. Каденська, В.В. Ковальов, В.Г. Лінник, П.Т. Саблук, Я.В. Соколов, В.В. Сопко, Л.К. Сук, Н.М. Ткаченко, Осадча Г.Г., Слободян Н.Г. та низка інших.

Виклад основного матеріалу. Облік як функція управління, забезпечує інформаційні потреби для прийняття рішень. Чим більш достовірною і оперативною буде інформація, створена у системі обліково–аналітичного забезпечення, тим швидше будуть прийняті рішення і ефективнішою діяльністю. Облік основних засобів залежить від специфіки діяльності підприємства (виробництво, надання послуг, будівництво), характеру технологічних процесів і їх організації, специфіки продукції. Тобто в різних галузях і навіть на різних підприємствах однієї галузі, організаційно–методичні елементи обліково–аналітичного забезпечення управління основними засобами будуть відрізнятися. Як зазначає професор В. Ф. Максимова «при побудові системи бухгалтерського обліку слід виходити з того, що вона повинна бути спроможною оперативно реагувати на зміни у зовнішньому та внутрішньому се-

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

редовищі економічних суб'єктів, формувати облікову інформацію в залежності від існуючих та можливих інформаційних потреб користувачів» [7, ст. 212].

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 (далі П(С)БО 7) «Основні засоби» визначає «основні засоби» як матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання в процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких становить більше одного року (або операційного циклу, якщо він триваліший за рік) [2, п.4].

За Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку 16 (далі МСБО 16), основні засоби – це матеріальні об'єкти, що їх:

а) утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей;

б) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду [3, п. 6].

Для налагодження системи обліку основних засобів необхідно насамперед їх правильно класифікувати. Основні засоби в Україні можна класифікувати за їх функціональним призначенням, за галузевою ознакою, за використанням, за ознакою належності, за матеріально-технічним станом, що наведено на рисунку 1 [2, п.5]

Крім того, основні засоби поділяються на об'єкти, які підлягають амортизації, і на об'єкти, по яких амортизація не нараховується (земля).

Основні засоби надходять на підприємство в результаті різних господарських операцій. Якщо такі операції згрупувати, то можна виділити декілька шляхів надходження основних засобів:

– придбання як нових, так і таких, що були в експлуатації, основних засобів за грошові кошти;

– самостійне виготовлення основних засобів або виготовлення їх за договором сторонньою організацією;

– отримання основних засобів безоплатно від юридичної або фізичної особи;

– отримання основних засобів, як внеску до статутного капіталу засновників (учасників) підприємства в обмін на корпоративні права;

– отримання основних засобів у результаті обміну на інші об'єкти основних засобів або на продукцію, товари, а також вартість виконаних робіт і наданих послуг.

Залежно від того яким шляхом надходять основні засоби на підприємство, формується їх первісна вартість, за якою об'єкти зараховуються на баланс підприємства. Механізм формування первісної вартості наведений в таблиці 1.

Оскільки одиниці обліку основних засобів є об'єкти, то його первісна вартість буде складатися з наступних витрат:

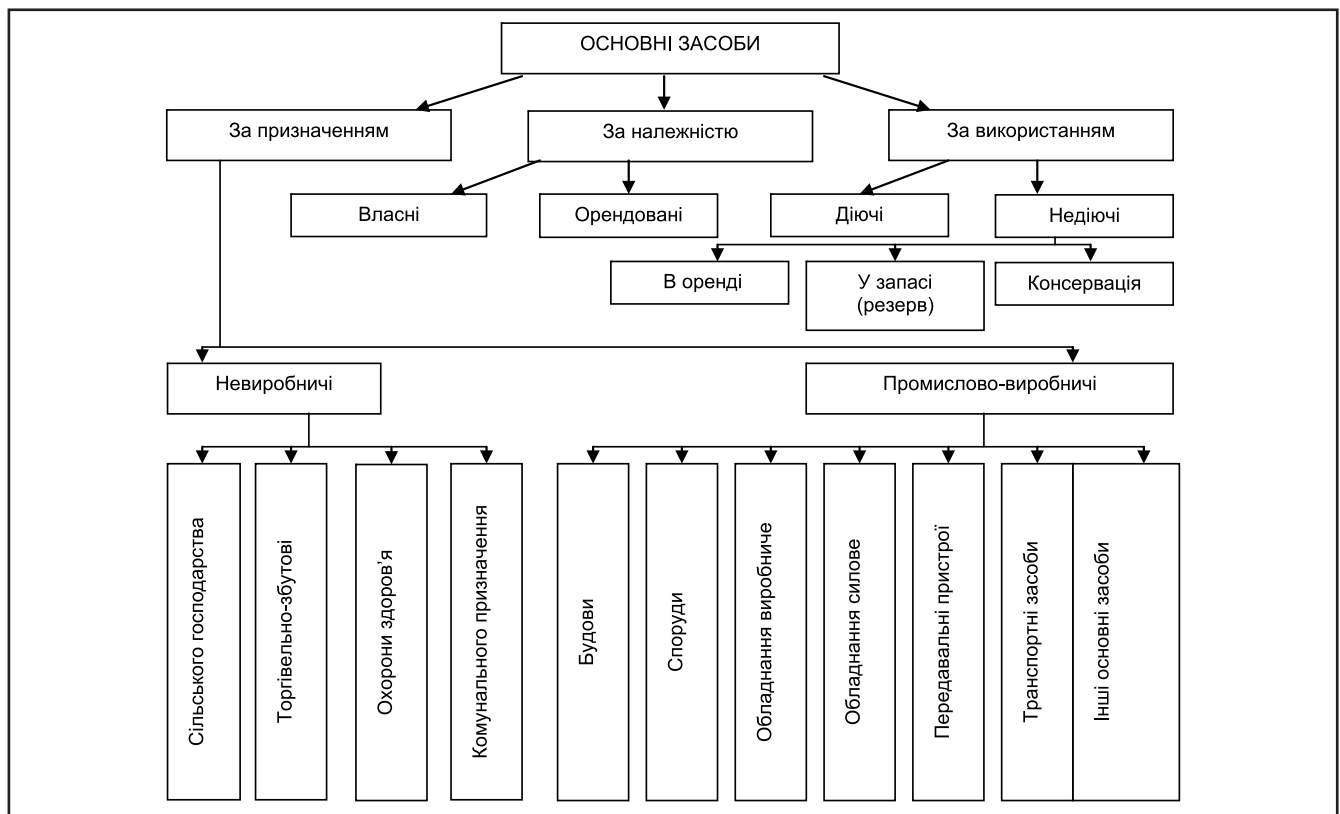

Рисунок 1. Класифікація основних засобів

Таблиця 1. Механізм формування первісної вартості основних засобів

Спосіб одержання основних засобів	Склад первісної вартості
1	2
Придбання як нових, так і таких, що були в експлуатації, основних засобів за грошові кошти	сума, сплачена постачальником (без непрямих податків); непрямі податки, якщо вони не відшкодовуються підприємству (акцизний збір, ПДВ у вартості невиробничих ОЗ, сплачений неплатниками); ввізне мито та витрати по страхуванню ризиків доставки.
Отримання основних засобів безоплатно від юридичної або фізичної особи	Справедлива вартість на дату одержання. За відсутності інших даних це може бути залишкова вартість, відображена в документах на передачу.
Отримання основних засобів, як внеску до статутного фонду капіталу замовників (учасників) підприємства в обмін на корпоративні права	Погоджена із засновниками підприємства справедлива вартість, яка повинна бути зафіксована в установчих документах.
Переведення до основних засобів із оборотних активів	Собівартість оборотних активів, визначена відповідно до стандартів 9 «Запаси» і 16 «Витрати»
Отримання основних засобів у результаті товарообмінної операції	справедлива вартість переданих активів (обмін на неподібний об'єкт); залишкова вартість переданих об'єктів, або справедлива, якщо вона менша за залишкову (обмін на подібний об'єкт)
Самостійне виготовлення основних засобів або виготовлення їх за договором сторонньою організацією	суми, що сплачуються підрядчиком за виконання будівельно-монтажних робіт; непрямі податки, якщо вони не відшкодовуються підприємству.

– суми, що сплачуються постачальникам активів та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків);

– реєстраційні збори, державне мито та аналогічні платежі, що здійснюються в зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів;

– суми ввізного мита;

– суми непрямих податків у зв'язку з придбанням (створенням) основних засобів (якщо вони не відшкодовуються підприємству);

– витрати за страхування ризиків доставки основних засобів;

– витрати на установку, монтаж та налагодження основних засобів;

– інші витрати [4, п. 11].

Первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція, тощо.), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигід, очікуваних від використання об'єкта. Первісна вартість основних засобів зменшується у зв'язку з частковою ліквідацією об'єкта основних засобів.

Витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта в робочому стані та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання, включаються до складу витрат.

Крім цього у бухгалтерському обліку згідно з П(С)БО 7 «Основні засоби» передбачена можливість переоцінки основних засобів. Переоцінка повинна проводитись регулярно для того, щоб залишкова вартість об'єкта основних засобів істотно не відрізнялась від їх справедливої вартості на дату балансу [2, п. 16].

Не можна не погодитися з думкою багатьох вчених, що одним з найбільш важких і трудомістких для вико-

нання вимог П(С)БО 7 є розділ, присвячений порядку переоцінки основних засобів.

Відповідно до пункту 19 П(С)БО 7 підприємство переоцінює об'єкт основних засобів якщо його залишкова вартість значно (більш ніж на 10%) відрізняється від справедливої вартості на дату балансу. При чому у разі переоцінки об'єкта основних засобів на ту ж дату необхідно провести переоцінку всіх об'єктів групи основних засобів, до якої належить об'єкт, що переоцінюється.

На сьогодні підприємства мають право самостійно визначати величину (межу) суттєвості, та, відповідно, приймати рішення щодо доцільності проведення переоцінки. Частота проведення переоцінки залежить від коливань справедливої (реальної) вартості основних засобів, тобто якщо їх справедлива вартість суттєво відрізняється від балансової вартості. Величину суттєвості доцільно встановлювати окремо для кожної групи основних засобів. Переоцінка проводиться за рішенням керівника та оформлюється наказом підприємства.

Таким чином, достовірність подальшого відображення та надання результативної інформації стосовно об'єктів повністю залежить від первинного їх визнання та оцінки.

Враховуючи дослідження теоретичних аспектів, система обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами – це єдність підсистем обліку, аналізу та контролю, які постійно взаємодіють між собою в процесі формування і передачі якісної інформації для забезпечення обґрунтованості та ефективності прийняття управлінських рішень. Тому нами визначено основні аспекти обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами (рис. 2).

Метою функціонування вищевказаної системи є формування та передача якісної обліково-аналітичної

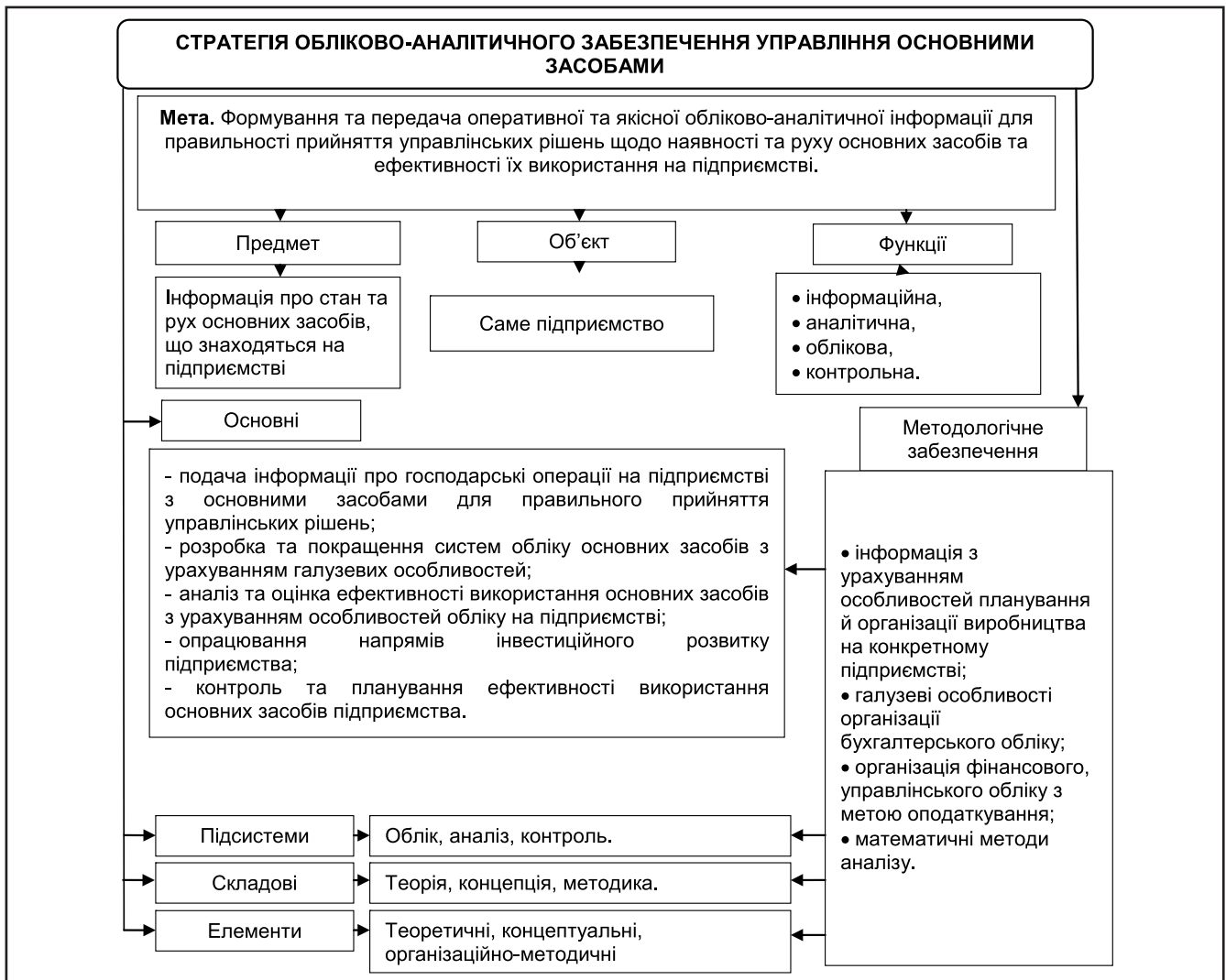

Рисунок 2. Стратегія обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами

інформації для забезпечення та обґрунтованості прийняття управлінських рішень щодо основних засобів.

Отже, як видно з попереднього рисунка, методологія системи обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами повинна включати три складові: теорія, концепція та методика. Стосовно аналізу, то ми цілком підтримуємо думку Прохар Н.В. та Ночовної Ю.О. про те, що не існує потреби окремо виділяти аналітичний блок питань. Тобто, аналіз – невід’ємна частина для опрацювання кожного рішення. Він повинен бути органічно поєднаний [8, с. 13].

Перша складова – «Теорія» – ґрунтується на аналізі нормативно-правових актів, наукових праць та розробок вітчизняних та зарубіжних вчених. Складова «Концепція» передбачає постановку мети, функцій, завдань, дослідженню підходів, відповідно до яких повинна формуватися, функціонувати та оцінюватися система обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами. В свою чергу складова «Методика» ґрунтується на використанні спеціальних методів обліку, аналізу та контролю [9, с. 39].

Одним із головних факторів, для організації та правильного ведення обліку, є не тільки теоретична, а й практична його сторона. На сьогодні бухгалтеру необхідно насамперед добре орієнтуватися у законодавчому регулюванні того чи іншого питання.

При організації обліку основних засобів і нематеріальних активів в Україні підприємствам, їх об’єднанням, госпрозрахунковим організаціям (крім банків), представництвам іноземних організацій, які здійснюють діяльність в Україні, а також підприємствам, діяльність яких фінансується за рахунок коштів бюджету, необхідно керуватися такими законодавчими та нормативними документами, затвердженими Міністерством фінансів України.

Для обліку та узагальнення інформації про наявність і рух власних чи отриманих на умовах фінансового лізингу об’єктів і орендованих цілісних майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів, існує активний рахунок 10 «Основні засоби». Для обліку основних засобів призначені як балансові, так і позабалансові рахунки.

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Для аналітичного обліку капітальних інвестицій призначена Відомість 4.1. Аналітичний облік капітальних інвестицій ведеться у розрізі:

- витрат капітального характеру (будівельні, монтажні, проектні роботи, вартість придбаного устаткування, що потребує і не потребує монтажу, затрати на (виготовлення, спорудження) інших необоротних матеріальних активів, фінансова оренда);
- інвестицій у капітальне будівництво, що виконано підрядним і господарським способом.

Велике значення має аналіз руху і технічного стану основних засобів, який проводиться за даними бухгалтерської звітності (форма №5). Рух основних засобів характеризується коефіцієнтами оновлення, вибуття, приросту, зносу, придатності, віковим складом устаткування, коефіцієнтами приросту та відтворення [10, с.92].

Ми погоджуємося із професором Г. В. Савицькою, яка пропонує поетапний аналіз ефективності використання основних засобів, який передбачає ранжування всіх показників не за ступенем участі у виробничому процесі, а «в міру значущості в процесі виявлення резервів підвищення ефективності» [10, с. 302]. Методика, запропонована цією вченою також орієнтована на взаємозв'язок аналізу основних засобів із трудовими ресурсами, обсягом випуску продукції, собівартістю, фінансовими результатами та ін. Вона дозволяє сформувати значний обсяг цифрового матеріалу, провести його аналіз, зіставити фактичні показники з плановими та здійснити пошук резервів за рахунок підвищення ефективності використання основних засобів [11, с. 339–344].

Більшість науковців узагальнюють показники стану й ефективності використання основних засобів,

Таблиця 2. Показники стану, наявності та руху основних засобів

Назва коефіцієнта	Коротка характеристика	Формула, за якою проведено розрахунок	Складові
Коефіцієнт оновлення	– відбиває інтенсивність оновлення основних засобів і показує частку вартості засобів, яка надійшла за аналізований період у їх загальній вартості на кінець періоду.	$K_{он} = OЗ_{вв} / OЗ_{кп}$	Кон – коефіцієнт оновлення основних засобів; OЗ _{вв} – вартість основних засобів, введених за рік, тис.грн. OЗ _{кп} – балансова вартість всіх основних засобів на кінець року, тис.грн.
Коефіцієнт вибуття	– характеризує ступінь інтенсивності вибуття основних засобів зі сфери виробництва і показує частку вартості засобів, які вибули за певний період, у загальній вартості на початок року.	$K_{вб} = OЗ_{вб} / OЗ_{пп}$	K _{вб} – коефіцієнт вибуття основних засобів; OЗ _{вб} – вартість основних засобів, вибулих за рік, тис.грн. OЗ _{пп} – балансова вартість всіх основних засобів на початок року, тис.грн.
Річний приріст (скорочення) основних засобів	різниця між вартістю всіх основних засобів на кінець року та їх вартістю на початок року.	$РП (РС) = OЗ_{кп} - OЗ_{пп}$	РП (РС) – річний приріст (скорочення) основних засобів; OЗ _{кп} – балансова вартість всіх основних засобів на кінець року; OЗ _{пп} – балансова вартість всіх основних засобів на початок року.
Термін оновлення основних засобів	– відношення вартості основних засобів на початок року до вартості введених в дію основних засобів.	$ТО = OЗ_{пп} / OЗ_{вв}$	ТО – термін оновлення основних засобів; OЗ _{пп} – балансова вартість всіх основних засобів на початок року, тис.грн. OЗ _{вв} – вартість основних засобів, введених за рік, тис.грн.
Коефіцієнт зносу	– показує питому вагу вартості основних засобів, що вже перенесена на продукцію, що виробляється. Визначається на початок і кінець року.	$K_з = З / OЗ_{пв}$	K _з – коефіцієнт зносу; З – сума зносу основних засобів OЗ _{пв} – первісна вартість основних засобів, тис.грн..
Коефіцієнт придатності	– показує питому вагу основних засобів, які придатні для подальшого використання у процесі виробництва продукції. Також визначається на початок і кінець року.	$K_п = 1 - K_з = OЗ_{зв} / OЗ_{пв}$	K _п – коефіцієнт придатності; K _з – коефіцієнт зносу; OЗ _{зв} – залишкова вартість основних засобів, тис. грн.. OЗ _{пв} – первісна вартість основних засобів, тис.грн.
Коефіцієнт приросту	характеризує рівень приросту основних засобів.	$K_п = РП / OЗ_{пп}$	K _п – коефіцієнт приросту; РП – річний приріст основних засобів, тис.грн. OЗ _{пп} – балансова вартість всіх основних засобів на початок року, тис.грн.

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

об'єднуючи їх у три групи та виокремлюють у них часткові й загальні показники ефективності використання основних засобів, а саме:

- показники забезпечення підприємства основними засобами (питома вага основних засобів у складі необоротних активів, у валюті балансу підприємства і т. д.);
- показники стану, наявності, руху основних засобів (коефіцієнти зносу, придатності, оновлення, вибуття та приросту, фондоозброєність) (табл.2);
- показники ефективності використання основних засобів (узагальнюючі – фондовіддача, рентабельність; узагальнюючі та часткові показники і фактори, що впливають на їх зміну). (табл. 3);

Розглянемо детальніше основні показники, які доцільно буде використовувати при аналізі основних засобів.

Під раціональним та найповнішим використанням діючих основних засобів розуміють економічний ефект, який отримує підприємство за певний період часу у випадку відповідного обсягу та якості продукції. Економічна ефективність використання основних засобів визначається відношенням економічного ефекту, одержаного на підприємств за відповідний період, до витрат, необхідних для створення основних засобів.

До показників ефективності використання основних виробничих засобів відносять: фондовіддачу; фондомісткість; фондорентабельність (табл. 3)

Для оцінювання резервів підвищення ефективності основних фондів необхідно, насамперед, знати реальний рівень використання основних фондів й конкретні можливості його підвищення.

Поліпшення використання діючих основних засобів підприємств, у тому числі знову введених в експлуатацію, може бути досягнуте завдяки:

- підвищенню інтенсивності використання виробничих потужностей і основних засобів;
 - підвищенню екстенсивності їхнього навантаження.
- Інтенсивність використання основних засобів підвищується шляхом:
- удосконалювання технологічних процесів;
 - організації безперервно-потокowego виробництва на базі оптимальної концентрації виробництва однорідної продукції;
 - вибору сировини, її підготування до виробництва відповідно до вимог заданої технології і якості продукції, що виробляється;
 - ліквідації штурмівщини і забезпечення рівномірної, ритмічної роботи підприємств, цехів і виробничих ділянок, проведення ряду інших заходів, що дозволяють підвищити швидкість обробки предметів праці і забезпечити збільшення виробництва продукції в одиницю часу, на устаткування або на 1 кв. м виробничої площі.

Поліпшення екстенсивного використання основних фондів припускає, з одного боку, збільшення часу роботи діючого устаткування в календарний період (протягом зміни, доби, місяця, кварталу, року) і з іншого боку, збільшення кількості і питомої ваги діючого устаткування в складі всього устаткування, наявного на підприємстві й у його виробничій ланці.

Будь-який комплекс заходів щодо поліпшення використання основних засобів, розроблювальний у всіх ланках управління, повинний передбачати забезпечення росту обсягів виробництва продукції насамперед

Таблиця 3. Показники ефективності використання основних засобів

Назва показника	Коротка характеристика	Формула, за якою проводимо розрахунок	Складові
Фондовіддача	є найважливішим узагальнюючим показником ефективності використання основних засобів. Він виражає ефективність використання засобів праці, тобто показує, скільки готової продукції припадає на одиницю основних виробничих фондів.	$FV = \frac{ВПп}{ОЗ}$	ФВ – фондовіддача, грн./грн.. ВПп – випуск продукції в порівняльних цінах, тис. грн.. ОЗ – середньорічна вартість основних промислово-виробничих засобів, тис. грн.
Фондомісткість	це показник, зворотний фондовіддачі, який показує величину вартості основних фондів, що припадає на одиницю продукції, випущену підприємством. фондів організації.	$FM = \frac{1}{FV} = \frac{ОЗ}{ВПп}$	ФМ – фондомісткість, грн./грн.. ФВ – фондовіддача, грн./грн.. ОЗ – середньорічна вартість основних промислово-виробничих засобів, тис. грн.. ВПп – випуск продукції в порівняльних цінах, тис. грн.
Фондорентабельність	– визначає величину прибутку, який приходить на 1 грн фондів.	$FR = \frac{П}{ОЗ}$	ФР – фондорентабельність, грн./грн.. П – прибуток операційної діяльності, тис. грн.. ОЗ – середньорічна вартість основних промислово-виробничих засобів, тис. грн.

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

за рахунок більш повного й ефективного використання внутрішньогосподарських резервів і шляхом більш повного використання машин і устаткування, підвищення коефіцієнта змінності, ліквідації простоїв, скорочення термінів освоєння знову введених у дію потужностей, подальшої інтенсифікації виробничих процесів

Висновки

Отже, обліково-аналітичне забезпечення – це система, що ґрунтується на даних оперативного, статистичного і бухгалтерського (фінансового і управлінського) обліку, що для економічного аналізу використовує облікову (в розрізі його видів) та поза облікову інформацію. І в свою чергу забезпечує керівну ланку підприємства необхідною інформацією з обліку та аналізу основних засобів з метою підвищення ефективності їх використання.

Основними функціями обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами виступають: інформаційна, яка забезпечує інформацією про основні засоби; облікова, що використовується для здійснення збору, реєстрації, узагальнення, збереження, передачі інформації про наявність та рух основних засобів; аналітична – використовується при опрацюванні облікової, статистичної та позаоблікової інформації методами аналізу (економічного, статистичного, фінансового, стратегічного тощо); та контрольна – для здійснення співставлення планових і фактичних показників з обліку та аналізу основних засобів для підвищення ефективності їх використання.

Найважливішими показниками підвищення рівня ефективності використання основних фондів підприємства є зростання обсягів виробленої ним продукції (виконаних робіт, наданих послуг). Одним з головних факторів підвищення ефективності основних фондів є їх оновлення та технічне вдосконалення.

Тому підвищення ефективності використання основних фондів в даний час має велике значення. Застосування на практиці розроблених заходів у цілому по підприємству дасть змогу збільшити обсяг випуску товарної продукції, підвищити показник фондовіддачі,

збільшити прибуток від реалізації, а отже рентабельність виробничих фондів підприємства.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» ВР від 16.07.1999 №996–XIV зі змінами та доповненнями. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 від 1 січня 2012р. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_014
4. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування та звітність: підручник / Н.М.Ткаченко. – 6-те вид., перероб. та доп. – К.: Алерта, 2013. – 982 с.
5. Слободян Н.Г. Організація і методика економічного аналізу: Навч. посіб. – К.: НУХТ, 2013. – 322с.
6. Гуренко Т.О. Теоретичні основи формування обліково-аналітичного забезпечення управління [Електронний ресурс] / Т.О. Гуренко, С.І. Дерев'янка, А.С. Липова. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?..
7. Максимова В. Ф. Розвиток бухгалтерського обліку в Україні: синергетичний підхід / В. Ф. Максимова // Економіка: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць. – Випуск 250: В 9 т. – Т. IV. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2009. – С. 52–58
8. Прохар Н.В. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики: [монографія] / Н.В. Прохар, Ю.О. Ночовна. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. – 257 с.
9. Обліково-аналітичне забезпечення управління основними засобами: теорія і практика: монографія / Н. І. Самбурська. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2015. – с. 289.
10. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия : [учеб. пособие для студ. вузов] / Г. В. Савицкая. – 7-е изд. – Минск : ООО «Новое знание», 2002. – 688 с.
11. Ковалев В. В. Финансовая анализ: методы и процедуры / В. В. Ковалев. – М. : Финансы и статистика, 2002. – 416 с.